

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

No ens resignem a dues Andorres

Hem de reaccionar davant la destrucció de la cohesió social

La desigualtat que porta a les dues Andorres posa en qüestió el lloc de les classes mitjanes i populars, que són la columna vertebral de la societat andorrana.

Aquest no és pas, diguem-ho, un fenomen estrictament andorrà.

L'advocat Frédéric Salat-Ba-roux, que va ser secretari general de la presidència de la República francesa (2005-2007), ho explicava a *Le Monde* el 25 de gener del 2022: "Sense que ens hàgim d'aturar als *ultrarics* de la revolució digital, el 10% de les persones més benestants reben el 52% de les rendes mundials, disposen del 76% de les riqueses i produeixen el 48% del CO₂".

Són dades de l'Informe sobre les desigualtats mundials 2022 del WorldInequalitylab.

Com ha demostrat Michael Sandel en el seu assaig *Tyrannie du Mérite* (Albin Michel 2021), s'està destruint la cohesió social.

A Andorra, el nostre ascensor social està bloquejat. S'ajuda els més pobres a viure però romanen al *seu lloc*.

Els rics i els pobres no es troben gairebé mai. La malfiança, el ressentiment, l'odi dissortadament també, augmenten.

No podem construir un nou model social andorrà sense donar una resposta justa, sense trobar la resposta adient a la desigualtat territorial, de rendes i d'opcions.

Hem de retrobar les nostres arrels i les solidaritats del dia a dia que Andorra tenia.

Hem de donar forma a un Es-

tat que assumeixi el seu paper en matèria de seguretat i de preparació del futur però que deixi als elegits comunals conduir les polítiques ciutadanes del dia a dia.

Per reconstruir els lligams, l'Estat ha de garantir un principi de justícia fonamental: els pares que treballen tenen el dret de poder fer viure dignament la seva família.

La qüestió del poder adquisitiu no es pot resumir en l'import del salari. Hi ha també l'habitatge.

Hem de pensar que el mal-estar del personal sanitari, de l'educació pública, policies, bombers, agents penitenciaris, agents de circulació comunals,

Ajudem els pobres a viure però romanen al 'seu lloc': l'ascensor social està bloquejat

i el conjunt de treballadors del sector privat (hostaleria, comerç i serveis) també té relació amb les dificultats d'accedir a l'habitatge a un cost raonable i proper als seus llocs de treball.

Si es vol treure responsabilitat de les situacions de pobresa aquells que hi són, cal començar per donar-los els mitjans perquè se'n surtin. No n'hi ha prou amb el lloable treball de Càritas i la Creu Roja. I aquí és on als responsables del Govern els costa entendre que sense un augment important de les des-

peses socials, es produeix immediatament un augment del nombre de persones i famílies en risc de pobresa.

Hauriem de tenir la intel·ligència política d'adonar-nos dels perills que suposa la conjunció de les desigualtats i del bloqueig de l'ascensor social.

A Andorra li convé reconstruir una societat que reconegui el treball com a motor d'ascensió i que comparteixi un mateix ideal: voler viure junts.

Com deia el pensador francès Pascal, "incapaços de fer el que és just, hem convertit en just el que és fort." Així s'està fent al nostre país també.

Fins ara la força del model social andorrà, inspirat en el francès, és d'estar a favor de la inclusió, de proposar polítiques que no es limiten a institucionalitzar un recorregut humanitari o caritatiu i proposen una protecció social universal i solidària.

Aquesta és l'evidència dels fets. Ara cal definir el què s'hauria de fer.

Caldria una política d'Estat, cosa especialment difícil a casa nostra per les motxilles del passat i la por, i la mandra, d'emprendre un nou futur.

Por perquè la necessitat d'iniciar un camí diferent té risc políticament. I mandra per la necessitat de patir per vertebrar els canvis necessaris i resistir les pressions dels que estan ben assentats en situacions de privilegi.

Caldria un exercici de valentia perquè no corregir només porta a un cul de sac.